

Artikel nr. 13.
8. april 1959.

må tidligst offentliggøres
fredag aften den 10. april 1959.

SKAL LÅGEN FORTÆLLE PATIENTEN
SANDHEDEN OM DENNES SYGDOM?

Ikke flertal i befolkningen for, at han skal være åbenhjertig.

Med mellemrum opstår i dagspressen og mand og mand imellem diskussion om, hvorvidt lægen skal fortælle patienten sandheden om dennes alvorlige sygdom.

For kort tid siden refererede et dagblad resultaterne af et engelsk hospitalsforsøg med at fortælle kræftpatienter sandheden om deres sygdom. Konklusionen af eksperimentet var for såvidt optimistisk, som to tredjedele af patienterne tog oplysningen som en hjælp og støtte. Det må dog bemærkes, at undersøgelsen ikke var repræsentativ, idet man kun fortalte sandheden til formodede psykisk stabile patienter og iøvrigt kun til patienter med gode behandlingsmuligheder.

For at belyse den almindelige indstilling til problemet har Gallup Instituttet stillet et repræsentativt udsnit af den voksne danske befolkning tre spørgsmål i denne forbindelse. Man har samtidig taget hensyn til den enkeltes køn, alder, og hvorvidt han eller hun boede på landet eller i hovedstaden.

Det første spørgsmål, man stillede, lød: "Mener De, eller mener De ikke, at en læge skal fortælle en alvorligt syg sandheden om hans eller hendes sygdom?" I nedenstående tabel er angivet procenttallene opdelt efter køn, alder og land contra hovedstad:

tabel 1.	skal fortælle %	skal ikke fortælle %	ved ikke, vil ikke svare %	ialt %
Total	43	33	24	100
hovedstaden	42	38	20	100
landdistrikter	42	28	30	100
mænd	47	30	23	100
kvinder	40	37	23	100
18 - 30 år	52	28	20	100
31 - 50 år	44	35	21	100
51 år eller derover	37	34	29	100

Man ser således, at mindre end halvdelen af befolkningen, 43%, positivt udtaler ønske om, at lægen skal fortælle sandheden, medens en tredjedel direkte afviser dette synspunkt. Dernæst synes mændene gennemgående mere indstillet på at få sandheden at vide end kvinderne, idet 47% foretrækker sandheden imod kun 40% blandt kvinderne. Endvidere synes modet (eller manglende erfaring og dømmekraft) størst i de unge år, hvorefter det aftager med alderen (eller erfaringen øges). De unge må jo formodes at have mest at miste. Blandt de 18 - 30 årige vil 52% høre sandheden mod kun 37% blandt de 51 årige eller derover.

Det andet spørgsmål, man stillede, lød: "Mener De, eller mener De ikke, at en læge skal sige sandheden om en patients alvorlige sygdom til dennes pårørende?" Resultatet af dette spørgsmål er angivet i tabel 2:

tabel 2.	skal sige til på- rørende %	skal ikke sige til pårørende %	ved ikke, vil ikke svare %	ialt %
Total	68	16	16	100
hovedstad	60	22	18	100
landdistrikter	75	12	13	100
mænd	68	16	16	100
kvinder	69	17	14	100
18 - 30 år	68	17	15	100
31 - 50 år	71	16	13	100
51 år eller derover	67	15	18	100

Godt to tredjedele (68%) ytrer således ønske om, at de pårørende får besked, og køn eller alder spiller i denne forbindelse ingen rolle. Derimod er dette ønske væsentlig mere udbredt på landet end i hovedstaden med 75 for på landet mod kun 60% for i hovedstaden. Dette skyldes muligvis, at et dødsfald på landet hyppigere har afgørende betydning for en gårds drift og familiens underhold i forbindelse med de juridiske ejendomsforhold. De er øjensynligt oftere på landet problemer, man må se i øjnene og tage stilling til.

Det tredje spørgsmål, man stillede, lød: "Hvordan er Deres personlige stilling? Ville De foretrække, eller ville De ikke foretrække at få sandheden at vide af Deres læge?"

tabel 3.	ville fore- trække sandheden %	ville ikke foretrække sandheden %	ved ikke, vil ikke svare %	ialt %
Total	60	26	14	100
hovedstaden	56	28	16	100
landdistrikter	63	22	15	100
mænd	65	20	15	100
kvinder	55	31	14	100
18 - 30 år	63	24	13	100
31 - 50 år	62	28	10	100
51 år eller derover	56	23	21	100

Procenten af dem, der personligt stillet overfor spørgsmålet, ville ønske at høre sandheden, er 60%. Sammenlignet med den tilsvarende procent (43%) i tabel 1, vil det altså sige, at den enkelte vurderer sit eget ønske om sandheden (eller sit eget mod) højere end andres tilsvarende ønske (eller mod).

Ved vurderingen af den almindelige indstilling i befolkningen, må man tage stilling til, hvilken af disse to procenter man skal tro på. Der er næppe tvivl om, at den enkelte bedømmer situationen mere nøgternt, når det gælder andre, end når det gælder ham selv.

Konklusionen må derfor blive, at der ikke i befolkningen er flertal for lægens åbenhjertighed. Hertil skal dog føjes, at man endnu ikke har noget repræsentativt udtryk for, hvordan befolkningen rent faktisk reagerer i denne situation, og dette behøver langt fra at være det samme som, hvordan man tror, man vil reagere.